

Høringsutkast

Forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet [dato] med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 1-6 annet ledd, § 2-1, § 2-2, § 3-1 og § 3-4.

Kap. 1 Generelle bestemmelser

§ 1-1 Virkeområde

Forskriften gjelder behandling av saker og fastsetting av standarder for akkreditering av institusjoner og studietilbud og krav til kvalitetssikringssystem ved universiteter og høyskoler, fellesgrader og godkjenning av utdanning etter lov om universiteter og høyskoler kap. 1, kap. 2 og kap. 3.

Merknader:

Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende forskrift § 1 med mindre justeringer.

§ 1-2 Vedtaksførhet og flertallskrav

Styret for Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) er vedtaksført for behandling av saker etter denne forskrift når lederen eller lederens stedfortreder og fire andre medlemmer er til stede. Ved stemmelikhet er lederens stemme avgjørende.

Merknader:

Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende forskrift § 2 nr. 1, med justering for utvidelsen av NOKUTs styre. Med virkning fra 1. juli 2003 ble NOKUTs styre utvidet fra fem til sju medlemmer; jf. gjeldende lov om universiteter og høyskoler § 14 nr. 2. Gjeldende forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning ble imidlertid ikke justert tilsvarende, og etter dagens forskrift er styret vedtaksført når leder/leders stedfortreder og tre andre medlemmer er til stede. Etter ny lov om universiteter og høyskoler § 2-2 annet ledd skal styret ha åtte medlemmer. Ett av medlemmene skal oppnevnes blant NOKUTs ansatte og ha stemmerett i saker som angår de ansattes forhold. På denne bakgrunn foreslås det at NOKUTs styre er vedtaksført når leder/leders stedfortreder og fire andre medlemmer er til stede.

Kap. 2 Bruk av sakkyndige. Saksbehandling

§ 2-1 Oppnevning av sakkyndige og krav til sakkyndiges kompetanse

(1)

NOKUT oppnevner sakkyndige til å gjennomføre evalueringer av institusjonenes kvalitetssikringssystem, jf. § 3-2, og evalueringer i forbindelse med søknader om akkreditering av studietilbud og institusjoner, samt revidering av akkreditering, jf. kap. 4. NOKUT oppnevner også sakkyndige til å gjennomføre evalueringer av betydning for å kunne bedømme kvaliteten i høyere utdanning. NOKUT fastsetter mandat for evalueringen.

(2)

De sakkyndige skal ha kompetanse innenfor minst ett av følgende områder:

- a) evaluering
- b) kvalitetssikring
- c) det fagområdet som skal evalueres eller annet relevant fagområde.

NOKUT kan fastsette utfyllende krav til de sakkyndiges kompetanse og bestemmelser for oppnevning av disse.

Merknader:

Bestemmelsene er i alt vesentlig en videreføring av gjeldende forskrift § 2 nr. 2 og nr. 3.

Første ledd:

For å unngå unødige gjentakelser i forskriften, er første punktum en sammenstilling av bestemmelser som står i gjeldende forskrift § 5 nr. 2, § 8 nr. 2, § 9 nr. 2 og § 10 nr. 3.

Bestemmelsen i annet punktum er ny. Etter ny lov om universiteter og høyskoler § 2-1 annet ledd, bokstav e, skal NOKUT foreta evalueringer av betydning for å kunne bedømme kvaliteten i høyere utdanning. Departementet kan også pålegge NOKUT å foreta slike evalueringer. Dette er en direkte videreføring av gjeldende lov om universiteter og høyskoler § 13 nr. 1, bokstav e. I forarbeidene til denne, jf. Ot.prp. nr. 40 (2001-2002), heter det at bestemmelsen gir NOKUT hjemmel til å iverksette også andre evalueringer enn de som er nevnt spesielt i loven, og at formålet med hver enkelt evaluering må klargjøres. Det heter videre at departementet også kan pålegge NOKUT å foreta bestemte evalueringer når dette er ønskelig av utdanningspolitiske grunner, men at departementet ikke har adgang til å gi instruksjoner om de faglige elementene i bestilte evalueringer. Det foreslås nå en bestemmelse i forskriften om at NOKUT også skal oppnevne sakkyndige til evalueringer av den typen som her er omtalt.

Når NOKUT oppnevner sakkyndige til å gjennomføre evalueringer, skal organet også fastsette mandat for den enkelte evaluering.

§ 2-2 Saksbehandling

(1)

De sakkyndige skal avgi rapport om evaluering som nevnt i § 2-1 første ledd. NOKUT sender rapporten til institusjonen, som får en frist på minst 6 uker til å uttale seg før NOKUT fatter vedtak. NOKUTs vedtak sendes institusjonen med opplysninger om klageadgang.

(2)

NOKUT kan utarbeide retningslinjer for utformingen og behandlingen av søknader om akkreditering av studietilbud og institusjoner, jf. §§ 4-1 og 4-2. Dersom slik søknad blir avslått, kan NOKUT bestemme at ny søknad først kan fremmes etter 2 år.

Merknader:

Første ledd:

Bestemmelsene er en videreføring av gjeldende forskrift § 5 nr. 4, § 8 nr. 3, § 9 nr. 3 og § 10 nr. 4. Disse er nå samlet i én bestemmelse, jf. merknadene til § 2-1 (ovf.).

Annet ledd:

Det foreslås her at NOKUT kan utarbeide retningslinjer for utformingen av søknader om akkreditering av studietilbud og institusjoner og behandlingen av slike. Det foreslås videre at ved avslag på søknad om akkreditering, kan NOKUT bestemme at ny søknad først kan fremmes etter 2 år. Når det gjelder sistnevnte, finnes likelydende bestemmelser i gjeldende forskrift i § 8 nr. 4 (akkreditering av institusjoner) og § 9 nr. 8 (akkreditering av studietilbud). Disse forelås nå samlet i én bestemmelse, jf. merknadene til § 2-1 (ovf.).

§ 2-3 Forholdet til forvaltningsloven

Forvaltningsloven gjelder ved behandling av saker etter denne forskrift, med følgende unntak og presiseringer:

- a) Vedtak etter § 3-2, § 3-3, § 4-1, § 4-2, § 4-4, § 4-5, § 6-1 og § 6-2 regnes som enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b.
- b) Bare den som et vedtak direkte gjelder for, kan klage over vedtak fattet av NOKUT.
- c) NOKUTs faglige vurdering av de faktiske forhold i forbindelse med vedtak etter § 3-2, § 3-3, § 4-1, § 4-2, § 4-4 og § 4-5 kan ikke påklages.

Merknader:

Bestemmelsene er en videreføring av gjeldende forskrift § 3.

Kap. 3 Kvalitetssikringssystem

§ 3-1 Krav til kvalitetssikringssystem

(1)

Universiteter og høyskoler skal ha et system som tilfredsstillende dokumenterer kvalitetssikringsarbeidet og kan avdekke sviktende kvalitet. Institusjonene skal ha rutiner som sikrer kontinuerlige forbedringer av systemet.

(2)

Kvalitetssikringssystemet skal omfatte alle prosesser som har betydning for studie-kvaliteten, fra informasjon overfor mulige søkere til avslutning av studiet. Rutiner for studentevaluering av undervisningen, selvevaluering og institusjonens oppfølging av evalueringer, dokumentasjon av institusjonens arbeid med læringsmiljøet, samt rutiner for kvalitetssikring av nye studietilbud, skal inngå.

(3)

NOKUT fastsetter, i samråd med sektoren, de kriterier som kvalitetssikringssystemet skal evalueres i forhold til.

Merknader:

Bestemmelsene er en videreføring av gjeldende forskrift § 4. Følgende skal presiseres: Etter den nye loven § 1-6 skal alle universiteter og høyskoler ha et system for kvalitetssikring. Dette innebærer at også institusjoner som gir akkrediterte studietilbud, men som ikke har institusjonsakkreditering, skal ha et slikt system, jf. også denne forskrift § 8-1 om overgangsbestemmelser.

§ 3-2 Evaluering av institusjonenes system for kvalitetssikring

(1)

NOKUT skal foreta evaluering av systemet for kvalitetssikring. Evalueringen omfatter både systemets strukturelle oppbygging, den dokumentasjon det frembringer, og de vurderinger av utdanningskvaliteten som institusjonen selv gjør. Det skal ikke gå mer enn 6 år mellom hver evaluering av den enkelte institusjons system for kvalitetssikring. NOKUT fastsetter en tidsplan for evalueringen.

(2)

Evalueringen skal munne ut i en tilråding om hvorvidt systemet sett under ett er tilfredsstillende, og eventuelt angi områder hvor institusjonen bør videreutvikle sitt system.

(3)

Dersom NOKUT finner at det foreligger vesentlige mangler ved kvalitetssikringssystemet, skal institusjonen gis en frist på 6 måneder til å rette opp forholdene.

Merknader:

Bestemmelsene er en videreføring av gjeldende forskrift § 5. Bestemmelsene om saksbehandling i gjeldende forskrift § 5 nr. 2 og 4 er tatt inn i de generelle saksbehandlingsbestemmelsene, jf. denne forskrift § 2-2.

§ 3-3 Tilbaketrekking av rett til å søke om akkreditering av studier og myndighet til å etablere studier

(1)

Dersom NOKUT fatter vedtak om at kvalitetssikringssystemet ikke er tilfredsstillende ved en institusjon som gir akkrediterte studietilbud, mister institusjonen retten til å søke om akkreditering av nye studier. Institusjonen kan kreve at en ny evaluering av systemet for kvalitetssikring iverksettes når det har gått ett år etter at NOKUT fattet slikt vedtak. Institusjonen må selv kontakte NOKUT for iverksettelse av en ny evaluering. Dersom NOKUT etter ny evaluering finner systemet for kvalitetssikring tilfredsstillende, kan institusjonen igjen søke om akkreditering av nye studietilbud.

(2)

Dersom NOKUT fatter vedtak om at kvalitetssikringssystemet ikke er tilfredsstillende ved en institusjon som er akkreditert som høyskole, vitenskapelig høyskole eller universitet, skal vedtaket oversendes departementet. Departementet trekker da tilbake institusjonens myndighet til å etablere nye studier etter lov om universiteter og høyskoler § 3-3 første og annet ledd. Institusjonen kan kreve at en ny evaluering av kvalitetssikringssystemet iverksettes når det har gått ett år etter at retten til å etablere studier er trukket tilbake av departementet. Institusjonen må selv kontakte NOKUT for iverksettelse av ny evaluering. Dersom NOKUT etter ny evaluering finner systemet for kvalitetssikring tilfredsstillende, skal departementet gi institusjonen myndighet til å etablere nye studier som institusjonen er akkreditert for.

Merknader:

Første ledd:

Bestemmelsen er ny og gjelder tilbaketrekking av rettigheter ved institusjon som gir akkrediterte studietilbud, men som ikke har institusjonsakkreditering. Som nevnt i merknadene til § 3-1, er det nå et krav at også slike institusjoner skal ha et system for kvalitetssikring, jf. ny lov om universiteter og høyskoler § 1-6. Hvis NOKUT på grunnlag av evaluering finner at kvalitetssikringssystemet ved en institusjon i denne kategorien ikke er tilfredsstillende, mister institusjonen retten til å søke om akkreditering av nye studier inntil et tilfredsstillende system er på plass. Tidligere akkrediterte studier ved institusjonen berøres ikke av dette. Ny evaluering av kvalitetssikringssystemet vil ikke bli iverksatt før det har gått minst ett år etter at NOKUT fattet sitt vedtak, og institusjonen må selv kontakte NOKUT for ny evaluering. Dette tilsvare ordningen som gjelder for akkrediterte institusjoner, jf. annet ledd.

Annet ledd:

Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende forskrift § 6.

Kap. 4 Akkreditering av studietilbud og institusjoner

§ 4-1 Akkreditering av studietilbud

(1)

Institusjon som ikke går inn under lov om universiteter og høyskoler kan søke NOKUT om akkreditering av studietilbud.

(2)

Høyskoler og vitenskapelige høyskoler kan søke NOKUT om akkreditering av studietilbud som den enkelte institusjon selv ikke har myndighet til å etablere.

(3)

Høyskoler kan også søke NOKUT om akkreditering av stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid som den enkelte høyskole selv gir, som tilsvarende doktorgradsprogram, jf. § 4-3 annet og tredje ledd.

(4)

En forutsetning for akkreditering av studietilbud er at kravene i lov om universiteter og høyskoler er oppfylt, jf. også denne forskrift kap. 3. Eventuelle forskrifter fastsatt med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 3-2 første ledd og rammeplaner, jf. § 3-2 annet ledd, skal legges til grunn for akkrediteringen.

(5)

NOKUT fastsetter i forskrift de standarder og kriterier som skal legges til grunn for akkreditering av studietilbud, både ordinære og desentraliserte, og stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid. NOKUT skal påse at standardene er i tråd med internasjonale standarder som Norge er forpliktet til å følge.

(6)

Vesentlige endringer i studietilbud som er akkreditert etter disse bestemmelsene, skal forelegges NOKUT.

(7)

NOKUTs vedtak om akkreditering av studier som skal inngå i grunnlaget for høyere grad eller yrkesutdanning etter første og annet ledd, og vedtak om akkreditering av stipendprogram som nevnt i tredje ledd, skal oversendes departementet.

Merknader:

Bestemmelsene er en videreføring av gjeldende forskrift § 9 med enkelte justeringer.

Bestemmelsene om saksbehandling i gjeldende forskrift § 9 nr. 2 og 3 er tatt inn i de generelle saksbehandlingsbestemmelsene, jf. denne forskrift § 2-2.

Bestemmelsen i gjeldende forskrift § 9 nr. 7 foreslås strøket. Det heter her at NOKUT ved akkreditering av forskerutdanninger skal foreta en vurdering av fagområdets betydning i forhold til regionale virksomheters verdiskapning og dets nasjonale betydning. Denne bestemmelsen er i gjeldende forskrift knyttet opp mot akkreditering som universitet og foreslås derfor bare videreført i bestemmelsene om dette, jf. denne forskrift § 4-3 tredje ledd bokstav e.

Første ledd:

Første ledd er nytt og gjelder for institusjoner som ikke tidligere har gitt akkrediterte studietilbud. Først når NOKUT har gitt akkreditering av et studietilbud ved en slik institusjon, vil institusjonen være underlagt virkeområdet til lov om universiteter og høyskoler og kan rettmessig benytte betegnelsen høyskole. Det vises her til ny lov § 7-2 annet ledd, som fastsetter at betegnelsen høyskole bare kan benyttes av institusjoner som er akkreditert som høyskole eller som er akkreditert for å tilby enkeltstudier etter denne lov, jf. også loven § 1-2 første ledd.

Annet ledd:

Annet ledd er en videreføring av gjeldende forskrift § 9 nr. 1.

Etter den nye loven omfatter høyskolebegrepet både institusjon som gir akkrediterte studietilbud, men som ikke har institusjonsakkreditering, og institusjon som er institusjonsakkreditert som høyskole.

Institusjon som gir akkrediterte studietilbud, men som ikke har institusjonsakkreditering som høyskole, vitenskapelig høyskole eller universitet, må søke NOKUT om akkreditering av alle nye studier (fag, emner), uansett studienes nivå og omfang. For studier som skal inngå i grunnlaget for høyere grad eller yrkesutdanning må institusjonen, etter at NOKUT har akkreditert studiet, dessuten søke departementet om fastsetting (etableringsgodkjenning) av graden eller yrkesutdanningen, jf. sjuende ledd.

Institusjon som er akkreditert som høyskole eller vitenskapelig høyskole har myndighet til selv å etablere studier (fag, emner) som skal inngå i grunnlaget for lavere grad eller yrkesutdanning som institusjonen har rett til å gi, jf. ny lov om universiteter og høyskoler § 3-3 annet ledd. Innenfor fagområder der de tildeler doktorgrad eller tilsvarende, har disse institusjonene også myndighet til selv å etablere studier som skal inngå i grunnlaget for øvrige grader og yrkesutdanninger, dvs. studier på høyere grads nivå. Men innenfor fagområder der de ikke tildeler doktorgrad eller tilsvarende, må institusjon som er akkreditert som høyskole eller vitenskapelig høyskole søke NOKUT om akkreditering og departementet om etableringsgodkjenning av studier som skal inngå i grunnlaget for høyere grad, jf. også sjuende ledd. Stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. merknader til tredje ledd (ndf.), inngår i begrepet "tilsvarende" til doktorgrad, jf. også ny lov om universiteter og høyskoler § 3-3 annet ledd.

Tredje ledd:

Departementet har i Ot.prp. nr. 79 (2003-2004) lagt til grunn at stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid ved kunsthøyskolene kan vurderes på linje med doktorgradsutdanninger ved andre institusjoner. Kunsthøyskolene kan dermed få de samme faglige fullmaktene på mastergradsnivå som institusjoner med doktorgradsutdanning.

Dette vil kreve at NOKUT foretar faglig vurdering og eventuelt gir akkreditering av stipendprogrammet, jf. Ot.prp. nr. 79, kap. 4.3.4. I forlengelsen er det lagt til grunn at kunstnerisk utviklingsarbeid skal kunne sidestilles med forskningsaktivitet og forskerutdanning i forhold til institusjonsakkreditering som vitenskapelig høyskole, jf. Ot.prp. nr. 79, kap. 3.2.4.

Stortinget har gitt sin tilslutning til dette. I stortingskomiteens innstilling er det forutsatt at kunsthøyskolene i Oslo og Bergen blir vurdert i forhold til akkrediteringsstandardene for vitenskapelige høyskoler, og akkreditering for kunstneriske stipendprogram tilsvarende doktorgrad; jf. Innst.O. nr. 48 (2004-2005), kap. 3.2.

Det eksisterende stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid er en midlertidig prøveordning, foreløpig for 5 år. Videre er det eksisterende programmet institusjonsovergripende, og altså ikke faglig og administrativt forankret ved bestemte institusjoner. Stipendprogrammet er i dag åpent for deltakelse fra flere institusjoner, og ikke bare de to kunsthøyskolene. Bestemmelsen om at institusjonene kan søke om akkreditering av slikt stipendprogram, foreslås derfor ikke avgrenset til bare å gjelde de to nevnte institusjonene, men foreslås å gjelde generelt. NOKUT må vurdere hvilke krav som skal stilles til den enkelte institusjons egeninnsats.

Det vises også til merknader til denne forskrift § 4-3 annet ledd bokstav a og e.

Fjerde ledd:

For akkreditering av studietilbud som institusjonen ikke har myndighet til å fastsette selv, vil kravene være de samme for institusjoner med institusjonsakkreditering som for institusjoner uten institusjonsakkreditering. Sentralt her er kravet om at alle institusjonene skal ha et tilfredsstillende system for kvalitetssikring, jf. ny lov § 1-6 og denne forskrift § 3-1. Etter gjeldende lov om private høyskoler har dette ikke vært et krav for private høyskoler uten institusjonsakkreditering, jf. de foreslåtte overgangsbestemmelsene i denne forskrift § 8-1.

Eventuelle forskrifter fastsatt av departementet skal i henhold til ny lov § 3-2 første ledd, legges til grunn for akkrediteringen. Loven nevner her forskrift om et nasjonalt rammeverk for kvalifikasjoner og mål for grader og yrkesutdanninger, og om institusjonenes adgang til å gi grader og yrkesutdanninger i samarbeid med andre institusjoner ("joint degrees"/fellesgrader), dessuten forskrift om krav til høyere grad og om omfang til selvstendig arbeid i slik grad. Bestemmelser om fellesgrader er tatt inn i denne forskrift, jf. kap. 5. Bestemmelser om et nasjonalt rammeverk for kvalifikasjoner er ikke fastsatt ennå.

Også eventuelle rammeplaner fastsatt av departementet skal legges til grunn for akkrediteringen, jf. ny lov § 3-2 annet ledd. Dette er en videreføring av gjeldende forskrift § 9 nr. 6.

Femte ledd:

Bestemmelsen er en justert videreføring av gjeldende forskrift § 9 nr. 4 og 5.

Det er nå tatt inn et tillegg om at NOKUT skal fastsette akkrediteringsstandarder og -kriterier for så vel "ordinære" som "desentraliserte" studietilbud. I denne sammenheng omfatter dette både "tradisjonell", stedbunden utdanning og ulike former for fleksible studier, fjernundervisning og utdanning som tilbys andre steder enn ved

institusjonens hovedsete. Det forutsettes at NOKUT vurderer spesielt hvilke krav som skal stilles til ulike studieformer og studieorganisering.

Videre skal NOKUT fastsette standarder og kriterier for akkreditering av stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid. Det er lagt til grunn at disse – på sine premisser – skal tilsvare det som gjelder for doktorgrad.

Sjette ledd:

Det foreslås her at vesentlige endringer som foretas i studietilbud som er akkreditert av NOKUT, skal forelegges organet. Institusjonene må selv vurdere hva som skal regnes som "vesentlige" endringer i denne sammenheng. Her må det også tas hensyn til at flere mindre endringer over tid kan bli relativt omfattende. NOKUT vurderer hvorvidt endringene er av en slik art at det er nødvendig med ny evaluering av studietilbudet. For øvrig kan NOKUT når som helst iverksette evaluering av tidligere akkrediterte/etablerte studietilbud, jf. § 4-4.

Sjuende ledd:

NOKUTs vedtak danner grunnlag for departementets vedtak.

§ 4-2 Akkreditering av institusjoner

(1)

Institusjon som gir akkreditert studietilbud kan søke NOKUT om akkreditering av institusjonen. Institusjon som har oppnådd akkreditering i én institusjonskategori, kan søke NOKUT om akkreditering i annen kategori.

(2)

NOKUTs vedtak om akkreditering som høyskole, vitenskapelig høyskole eller universitet oversendes departementet.

Merknader:

Bestemmelsene viderefører gjeldende forskrift § 8 med enkelte justeringer.

Bestemmelsene i gjeldende forskrift § 8 nr. 2, 3 og 4 om oppnevning av sakkyndige og saksbehandling, er tatt inn i de generelle saksbehandlingsbestemmelsene i ny § 2-2. Bestemmelsen i gjeldende forskrift § 8 nr. 6 om at NOKUTs ("organets") vedtak om akkreditering skal angi hvilke faglige fullmakter akkreditering som høyskole innebærer, foreslås strøket, da dette framgår av ny lov om universiteter og høyskoler § 3-3 annet ledd.

Annet ledd:

Etter ny lov om universiteter og høyskoler § 1-2 annet ledd er det Kongen, på grunnlag av faglig vurdering fra NOKUT, som avgjør hvilken kategori den enkelte institusjon tilhører. NOKUTs vedtak om akkreditering av institusjoner skal derfor oversendes departementet, som forbereder sak for Kongen.

§ 4-3 Standarder for akkreditering av institusjoner

(1)

For å bli akkreditert som høyskole må følgende vilkår være oppfylt:

- a) Institusjonens primærvirksomhet skal være høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid samt formidling. Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten.
- b) Institusjonen skal ha forsknings- og faglig eller kunstnerisk utviklingsvirksomhet relatert til sine fagområder.
- c) Institusjonen skal ha ansatte i undervisnings- og forskerstilling på sentrale fagområder som inngår i studiene.
- d) Institusjonen skal ha akkreditering for minst ett studietilbud som gir selvstendig rett til å tildele lavere grad, og ha uteksaminert lavere grads kandidater i minst to år.
- e) Institusjonen skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid.
- f) Institusjonen skal ha et tilfredsstillende fagbibliotek.

(2)

For å bli akkreditert som vitenskapelig høyskole må følgende vilkår være oppfylt:

- a) Institusjonens primærvirksomhet skal være høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid samt formidling. Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten.
- b) Institusjonen skal ha stabil forsknings- og faglig eller kunstnerisk utviklingsvirksomhet av høy kvalitet relatert til sine fagområder.
- c) Institusjonen skal ha ansatte i undervisnings- og forskerstilling på de fagområder som inngår i studiene.
- d) Institusjonen skal ha akkreditering for minst ett studietilbud av minst fem års varighet, samlet eller som integrert studieløp, som gir selvstendig rett til å tildele høyere grad, og ha uteksaminert høyere grads kandidater i minst to år.
- e) Institusjonen skal ha en stabil forskerutdanning og selvstendig rett til å tildele doktorgrad, eller ha akkreditering for tilsvarende stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. § 4-1 tredje ledd.
- f) Institusjonen skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og skal delta i det nasjonale samarbeidet som gjelder forskerutdanning eller tilsvarende stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid.
- g) Institusjonen skal ha et tilfredsstillende fagbibliotek.

(3)

For å bli akkreditert som universitet må følgende vilkår være oppfylt:

- a) Institusjonens primærvirksomhet skal være høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid samt formidling. Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten.
- b) Institusjonen skal ha stabil forsknings- og faglig eller kunstnerisk utviklingsvirksomhet av høy kvalitet relatert til sine fagområder.

- c) Institusjonen skal ha ansatte i undervisnings- og forskerstilling på de fagområder som inngår i studiene.
- d) Institusjonen skal ha akkreditering for minst fem studietilbud av minst fem års varighet, samlet eller som integrerte studieløp, som gir selvstendig rett til å tildele høyere grad, samt lavere grads utdanninger innenfor flere fagområder. Institusjonen skal ha uteksaminert kandidater på lavere og høyere grads nivå på de fleste av disse fagområdene.
- e) Institusjonen skal ha en stabil forskerutdanning og selvstendig rett til å tildele doktorgrad på minst fire fagområder. To av disse skal være sentrale i forhold til regionale virksomheters verdiskapning, samtidig som fagområdene har nasjonal betydning. Den ene av de fire doktorgradene kan utgjøres av stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid som institusjonen har fått akkreditering for, jf. § 4-1 tredje ledd.
- f) Institusjonen skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og skal delta i det nasjonale samarbeidet som gjelder forskerutdanning og eventuelt tilsvarende kunstnerisk stipendprogram.
- g) Institusjonen skal ha et tilfredsstillende fagbibliotek.

(4)

NOKUT fastsetter i forskrift utfyllende kriterier for akkreditering som høyskole, vitenskapelig høyskole og universitet.

Merknader:

Bestemmelsene er en videreføring av gjeldende forskrift § 7 med noen justeringer.

I stedet for å vise til vilkår for forannevnte institusjonskategori, slik det er gjort i gjeldende forskrift, er vilkårene nå angitt eksplisitt for hver av de tre kategoriene.

Gjeldende § 7 nr. 2 om at institusjonen skal ha et tilfredsstillende system for kvalitets-sikring, foreslås strøket, da dette er slått fast i ny lov om universiteter og høyskoler § 1-6, jf. også denne forskrift § 3-1 første ledd.

Første ledd (høyskole):

De foreslåtte standardene for akkreditering som høyskole er i hovedsak en videreføring av gjeldende forskrift § 7 nr. 3.

Bestemmelsen i gjeldende forskrift § 7 nr. 3 bokstav f om at institusjonen skal ha et styre med representasjon fra ansatte og studenter foreslås strøket, da dette er slått fast i ny lov om universiteter og høyskoler §§ 8-1 og 9-3.

Bokstav a): *Angivelsen av institusjonens primærvirksomhet er noe justert, jf. ny lov om universiteter og høyskoler § 1-3. Se for øvrig merknader til annet ledd om standarder for vitenskapelig høyskole (ndf.).*

Annet punktum ("Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten") er en justert videreføring av gjeldende forskrift § 7 nr. 3 bokstav g.

Bokstav b): Institusjonen skal ha forsknings- og faglig eller kunstnerisk utviklingsvirksomhet relatert til sine fagområder, jf. også det som er sagt under forrige bokstav.

Dette er en justert videreføring av gjeldende forskrift § 7 nr. 3 bokstav c.

Bokstav c): Dette er en justert videreføring av gjeldende forskrift § 7 nr. 3 bokstav d. I tråd med terminologien i lov om universiteter og høyskoler brukes "ansatte i undervisnings- og forskerstilling" i stedet for gjeldende forskrifts begrep "egenkompetanse" på sentrale fagområder som inngår i studiene.

Bokstav d): Dette er en videreføring av gjeldende forskrift § 7 nr. 3 bokstav b, der det presiseres at institusjonen skal ha akkreditering for minst ett studietilbud som gir selvstendig rett til å tildele lavere grad.

Bokstav e): Bestemmelsen er ny for høyskolekategorien. Ut fra den nye lovens formål og virkeområde (loven kap. 1) bør det nå være et krav for akkreditering i alle de tre institusjonskategoriene, at institusjonen deltar i faglig samarbeid og nettverk, både nasjonalt og internasjonalt.

Bokstav f): Kravet om at institusjonen skal ha et tilfredsstillende fagbibliotek, er en videreføring av gjeldende forskrift § 7 nr. 3 bokstav e. Med tillegget "tilfredsstillende" menes at biblioteket og bibliotekjentene skal være tilpasset institusjonens virksomhet. I Ot.prp. nr. 79 (2003-2004) vises det til at mange høyskoler har store forskningsbibliotek som gir viktige bidrag i det nasjonale biblioteksamarbeidet, jf. kap. 3.5.4. Det er således i den nye loven lagt til grunn at det ikke skal oppstilles et nasjonalt ansvar for enkelte institusjoner for å bygge opp, drive og vedlikeholde forskningsbibliotek, men at departementet kan gi enkelte institusjoner et særskilt nasjonalt ansvar på dette området, jf. ny lov § 1-4 tredje ledd.

Annet ledd (vitenskapelig høyskole):

De foreslåtte standardene for akkreditering som vitenskapelig høyskole er en videreføring av gjeldende forskrift § 7 nr. 4 med enkelte justeringer.

Bokstav a): Angivelsen av institusjonens primærvirksomhet er noe justert, jf. ny lov om universiteter og høyskoler § 1-3. I den nye loven er faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid tatt inn i bestemmelsene om institusjonenes virksomhet, på linje med forskning, jf. Ot.prp. nr. 79 (2003-2004), kap. 3.2.4, 3.4.4 og 4.3.4. Videre er det lagt til grunn at kunstnerisk utviklingsarbeid skal kunne sidestilles med forskningsaktivitet og forskerutdanning i forhold til akkreditering som vitenskapelig høyskole, jf. også Innst.O. nr. 48 (2004-2005), kap. 3.2. Det vises til denne forskrift § 4-1 tredje ledd med merknader, og til merknadene til bokstav e (ndf.).

Annet punktum ("Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten") er en justert videreføring av gjeldende forskrift § 7 nr. 4 bokstav c.

Bokstav b) og c): Bestemmelsene er justerte videreføring av gjeldende forskrift § 7 nr. 4 bokstav b, jf. også det som er sagt under bokstav a (ovf.). I tråd med terminologien i lov om universiteter og høyskoler brukes "ansatte i undervisnings- og forskerstilling" i stedet for gjeldende forskrifts "vitenskapelig personale".

Bokstav d): Bestemmelsen viderefører gjeldende forskrift § 7 nr. 4 bokstav d. Det presiseres at institusjonen skal ha akkreditering for minst ett studietilbud av minst 5 års varighet, enten av samlet omfang minimum 5 år (3 + 2 år) eller som et integrert studieløp, som gir selvstendig rett til å tildele høyere grad.

Bokstav e): Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende forskrift § 7 nr. 4 bokstav e, med tillegg av at stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid som institusjonen har akkreditering for, skal kunne sidestilles med forskerutdanning og rett til å tildele doktorgrad. Det vises til merknadene til bokstav a (ovf.) og til § 4-1 tredje ledd.

Bokstav f): Bestemmelsen er en justert videreføring av gjeldende forskrift § 7 nr. 4 bokstav f, jf. også det som er sagt ovenfor om kunstnerisk utviklingsarbeid.

Bokstav g): Bestemmelsen viderefører gjeldende forskrift, se merknader til første ledd om standarder for høyskole, bokstav f (ovf.).

Tredje ledd (universitet):

De foreslåtte standardene for akkreditering som universitet er en videreføring av gjeldende forskrift § 7 nr. 5 med enkelte justeringer.

Bokstav a): Angivelsen av institusjonens primærvirksomhet er noe justert, jf. ny lov om universiteter og høyskoler § 1-3. Se for øvrig merknader til annet ledd om standarder for vitenskapelig høyskole (ovf.).

Annet punktum ("Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten") er en justert videreføring av gjeldende forskrift § 7 nr. 5 bokstav c.

Bokstav b) og c): Bestemmelsene er justerte videreføring av gjeldende forskrift § 7 nr. 5 bokstav b, jf. også det som er sagt under bokstav a (ovf.). I tråd med terminologien i lov om universiteter og høyskoler brukes "ansatte i undervisnings- og forskerstilling" i stedet for gjeldende forskrifts "vitenskapelig personale".

Bokstav d): Bestemmelsen viderefører gjeldende forskrift § 7 nr. 5 bokstav d. Det presiseres at institusjonen skal ha akkreditering for minst fem studietilbud av minst 5 års varighet, enten av samlet omfang minimum 5 år (3 + 2 år) eller som integrerte studieløp, som gir selvstendig rett til å tildele høyere grad.

Bokstav e): Bestemmelsen er en justert videreføring av gjeldende forskrift § 7 nr. 5 bokstav e, jf. det som er sagt under bokstav a (ovf.).

Bokstav f): Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende forskrift § 7 nr. 5 bokstav f, jf. det som er sagt under bokstav a (ovf.).

Bokstav g): Bestemmelsen viderefører gjeldende forskrift, se merknader til første ledd om standarder for høyskole, bokstav f (ovf.).

Fjerde ledd:

Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende forskrift § 7 nr. 6.

§ 4-4 Revidering av akkreditering av studietilbud

(1)

NOKUT kan på fritt grunnlag foreta evaluering av et studietilbud med sikte på revidering av akkreditering som tidligere er gitt. Standarder og kriterier som er fastsatt med hjemmel i § 4-1 legges til grunn for evalueringen. Det skal legges vekt på utdanningens faglige nivå og dokumenterte resultater.

(2)

Dersom NOKUT finner at et studietilbud ikke er i tråd med de krav som stilles, skal institusjonen gis en frist på 1 år til å iverksette tiltak. I tilfeller der manglene er knyttet til kompetansekravene for ansatte i undervisnings- og forskerstilling, kan NOKUT fastsette en frist på inntil 2 år. Ved utløp av den fastsatte fristen foretar NOKUT en vurdering av hvorvidt tiltakene er tilstrekkelige.

(3)

Dersom NOKUT gjør vedtak om å trekke tilbake akkrediteringen av et studietilbud, skal institusjonen umiddelbart trekke studietilbudet tilbake. Institusjonen skal inngå avtale med en annen institusjon som kan ta det faglige ansvaret for at studentene skal kunne gjennomføre studiet og avlegge eksamen, eller iverksette andre tiltak, godkjent av NOKUT, som gjør det mulig for studentene å fullføre studiet.

(4)

Når en institusjon har fått pålegg om å trekke tilbake et studietilbud fordi det ikke lenger er akkreditert, kan NOKUT bestemme at ny søknad om akkreditering av det samme studietilbudet først kan fremmes etter 2 år.

Merknader:

Bestemmelsene er i hovedsak en videreføring av gjeldende forskrift § 10, men for oversiktens skyld er bestemmelser om revidering av akkreditering av studietilbud og bestemmelser om revidering av akkreditering av institusjoner nå tatt inn i hver sin paragraf, jf. også ny § 4-5.

Bestemmelsene i gjeldende forskrift § 10 nr. 3 og 4 om oppnevning av sakkyndige og saksbehandling er tatt inn i de generelle saksbehandlingsbestemmelsene i ny § 2-2.

Første ledd:

Bestemmelsene er en videreføring av gjeldende forskrift § 10 nr. 1 og 2. De standarder og kriterier som NOKUT legger til grunn for akkreditering av et studietilbud, skal også legges til grunn for revidering av akkreditering. Imidlertid vil disse standardene og kriteriene bare kunne omfatte forhold som på forhånd må være til stede for at en institusjon skal kunne etablere nye studietilbud. For å vurdere kvaliteten i et etablert studietilbud må NOKUT også vurdere kvaliteten i undervisningen, f.eks. gjennom studentevalueringer, studentenes eksamensresultater og ved ekstern uavhengig evaluering av fagmiljøet.

Annet ledd:

Det foreslås at institusjonenes frist for å iverksette tiltak dersom studiet ikke tilfredsstillers de fastsatte krav, endres fra 6 måneder (jf. gjeldende forskrift § 10 nr. 5) til 1 år. Dersom manglene er knyttet til kravene til fagpersonalets kompetanse, slik disse er fastsatt av NOKUT, kan NOKUT gi en frist på inntil 2 år. Dette begrunnes med at mange av de tiltakene som kan være aktuelle å sette i verk, vil kreve mer enn 6 måneder for å være på plass.

Tredje ledd:

Bestemmelsene er omarbeidet i forhold til gjeldende forskrift § 10 nr. 6. Konsekvensen av et vedtak i NOKUT om at et studietilbud ikke lenger tilfredsstillers kravene til akkreditering, er at institusjonens eksamensrett for studiet opphører. Institusjonen må da sørge for at de berørte studentene likevel får gjennomført studiet og avlagt eksamen, enten ved at det inngås samarbeid med en annen institusjon, eller ved at det iverksettes andre tiltak, som skal godkjennes av NOKUT. Institusjonens øvrige studier og eventuelle faglige fullmakter etter ny lov § 3-3 berøres imidlertid ikke av dette.

Fjerde ledd:

Bestemmelsen er ny. Hvis NOKUT trekker tilbake akkrediteringen av et studietilbud, må institusjonen sette inn de nødvendige tiltak dersom studiet igjen skal bli akkreditert. For å unngå at den videre utviklingen av det aktuelle studiet skal bli preget av hastverk og manglende kvalitetssikring ved institusjonen, foreslås det en karensperiode på inntil 2 år før ny søknad om akkreditering av studiet kan fremmes. Bestemmelsen innebærer at NOKUT kan fastsette at ny søknad kan fremmes før det har gått 2 år, eventuelt at NOKUT ikke finner det nødvendig å fastsette noen karensperiode.

§ 4-5 Revidering av akkreditering av institusjoner

(1)

NOKUT kan på fritt grunnlag foreta evaluering av en institusjon med sikte på revidering av akkreditering som tidligere er gitt. Standarder som er fastsatt i § 4-3 eller med hjemmel i denne legges til grunn for evalueringen.

(2)

Dersom NOKUT finner at en institusjon ikke lenger oppfyller kravene til akkreditering, jf. § 4-3, gis institusjonen en frist på 1 år til å rette opp mangelfulle forhold. I tilfeller der manglene er knyttet til kompetansekravene for ansatte i undervisnings- og forskerstilling, kan NOKUT fastsette en frist på inntil 2 år. Ved utløp av den fastsatte fristen foretar NOKUT en vurdering av hvorvidt tiltakene er tilstrekkelige for å bringe institusjonen opp på det nødvendige faglige nivå. Dersom vilkårene for akkreditering fremdeles ikke er til stede, skal NOKUT trekke akkrediteringen tilbake.

(3)

NOKUTs vedtak om å trekke tilbake akkrediteringen av en institusjon, skal oversendes departementet.

(4)

Når en institusjon har mistet akkrediteringen, kan NOKUT bestemme at ny søknad om akkreditering i samme institusjonskategori først kan fremmes etter 2 år.

Merknader:

Bestemmelsene viderefører i hovedsak gjeldende forskrift § 10, se også merknadene til § 4-4.

Første ledd:

Bestemmelsen viderefører gjeldende forskrift § 10 nr. 1.

Annet ledd:

Det foreslås også her at institusjonenes frist for å iverksette tiltak dersom institusjonen ikke tilfredsstillere de fastsatte krav, endres fra 6 måneder (som det står i gjeldende forskrift) til 1-2 år, og det vises til merknadene til § 4-4 annet ledd.

Tredje ledd:

En konsekvens av NOKUTs vedtak om å trekke tilbake institusjonsakkrediteringen, er at institusjonens faglige fullmakter etter ny lov om universiteter og høyskoler § 3-3 første og annet ledd bortfaller. Etter denne lov § 1-2 annet ledd er det Kongen, på grunnlag av faglig vurdering fra NOKUT, som avgjør hvilken kategori den enkelte institusjon tilhører. NOKUTs vedtak om at en institusjon ikke lenger oppfyller kravene til akkreditering i en gitt kategori, skal derfor oversendes departementet for videre oppfølging.

Fjerde ledd:

Bestemmelsen er ny. Det foreslås at ved tilbaketrekking av institusjonsakkreditering kan NOKUT fastsette en karenperiode på inntil 2 år før ny søknad om akkreditering i samme institusjonskategori kan fremmes. En institusjon som mister akkrediteringen vil måtte satse bevisst og planmessig på kvalitetsheving i alle ledd, og nødvendige tiltak vil kreve tid og ressurser. For NOKUT representerer søknader om akkreditering av institusjoner dessuten omfattende saksbehandling. NOKUT kan fastsette kortere karenperiode der det anses hensiktsmessig.

Kap. 5. Fellesgrader

§ 5-1 Institusjonenes adgang til å gi grader og yrkesutdanninger i samarbeid med andre institusjoner

(1)

Universiteter og høyskoler kan gi grader og yrkesutdanninger i samarbeid med andre norske eller utenlandske institusjoner (fellesgrader).

(2)

For studier som skal inngå i grunnlaget for fellesgrad og som den enkelte institusjon ikke selv har myndighet til å etablere, gjelder akkrediteringsbestemmelsene etter denne forskrift § 4-1 så langt de passer. NOKUT kan i slike tilfeller akkreditere også deler av et studium.

Merknader:

Bestemmelsene om fellesgrader er nye. Gjennom Bologna-prosessen har Norge forpliktet seg til å fjerne juridiske hindringer for institusjoner i høyere utdanning som ønsker å tilby grader i samarbeid med andre institusjoner, såkalte fellesgrader ("joint degrees"). Dette er det tatt høyde for i ny lov om universiteter og høyskoler § 3-2 første ledd: "Departementet kan gi forskrift [...] om institusjonenes adgang til å gi grader og yrkesutdanninger i samarbeid med andre institusjoner."

Det skal fremgå av vitnemålet dersom utdanning (grader, yrkesutdanninger) er gitt i samarbeid med andre institusjoner, jf. ny lov § 3-11 fjerde ledd.

Første ledd:

Bestemmelsen slår fast at universiteter og høyskoler kan gi fellesgrader i samarbeid med andre institusjoner i inn- eller utland.

Annet ledd:

Institusjonenes myndighet til selv å etablere studier (fag, emner) som skal inngå i grunnlaget for fellesgrader, vil være den samme som for studier som skal inngå i grad eller yrkesutdanning som institusjonen tilbyr alene, jf. denne forskrift § 4-1.

I de tilfeller der institusjonen må søke NOKUT om akkreditering av studietilbud, gis det hjemmel for NOKUT til å akkreditere også deler av et studium (moduler).

§ 5-2 Krav til fellesgrader - institusjonenes ansvar

(1)

Universiteter og høyskoler som gir fellesgrader skal inngå avtale med samarbeidende institusjoner, som regulerer ansvarsforholdet mellom partene.

(2)

Institusjonen skal påse at samarbeidsinstitusjonene er akkreditert eller offentlig godkjent for å kunne gi høyere utdanning i henhold til gjeldende systemer i det aktuelle land, og at de aktuelle studiene er akkreditert som høyere utdanning på fellesgradens nivå.

(3)

Studenter som tas opp på studier som skal inngå i grunnlaget for fellesgrad, skal sikres studieopphold av et visst omfang ved de samarbeidende institusjoner.

(4)

Dersom samarbeid om fellesgrad opphører, skal institusjonen inngå avtale med en annen institusjon som kan ta det faglige ansvaret for at studentene skal kunne gjennomføre studiet og avlegge eksamen, eller iverksette andre tiltak som gjør det mulig for studentene å fullføre studiet. Slike tiltak skal godkjennes av NOKUT i tilfeller der NOKUT har akkreditert de aktuelle studiene ved institusjonen, jf. § 5-1 annet ledd.

(5)

Universiteter og høyskoler skal rapportere til NOKUT om hvilke fellesgrader institusjonen gir.

Merknader:

Første ledd:

For at det ikke skal oppstå uenighet om ansvarsforholdene i forbindelse med fellesgrader, foreslås det en bestemmelse om at universiteter og høyskoler som deltar i slikt samarbeid, skal inngå avtale om dette med den/de samarbeidende institusjon(er).

Annet ledd:

Når universiteter og høyskoler deltar i samarbeid om fellesgrader, påtar de seg også et ansvar for å gi studentene et kvalitetssikret tilbud totalt sett. Det foreslås derfor at institusjonene skal påse at samarbeidsinstitusjonene har akkreditering eller offentlig godkjenning som høyere utdanningsinstitusjoner i det aktuelle landet, og at de aktuelle studiene er akkreditert som høyere utdanning på det nivået fellesgraden skal være på, dvs. enten bachelor-, master- eller ph.d.-nivå.

Tredje ledd:

I Berlinkommunikatet "Realising the European Higher Education Area" av 19. september 2003 understrekes nødvendigheten av å sikre en vesentlig studieperiode i utlandet i fellesgradsprogram ("... they [Ministers] stress the necessity of ensuring a substantial period of study abroad in joint degree programmes ..."). Det anses ikke aktuelt å fastsette nærmere bestemmelser om omfanget av studieopphold ved samarbeidende institusjon/-er, da forståelsen av "vesentlig" ("substantial") vil kunne variere med type gradsstudium (fagområde, nivå) og land.

Fjerde ledd:

Bestemmelsen skal sikre at studenter som tas opp på et fellesgradsstudium ved norsk institusjon, får den utdanningen de er forespeilet eller et tilsvarende tilbud. Tilsvarende bestemmelser finnes også for institusjonens egne studietilbud, jf. denne forskrift § 4-4 tredje ledd.

Femte ledd:

I tillegg til Lisboa-konvensjonen av 9. juni 2004 heter det at de nasjonale akkrediteringsorganene bør ha oversikt over fellesgradsprogram som universitetene og høyskolene deltar i. Det er derfor foreslått at NOKUT skal føre oversikt over fellesgrader som norske institusjoner kan tildele. Dette gjelder både fellesgrader der det inngår studier som må akkrediteres av NOKUT, og fellesgrader der det inngår studier som institusjonene selv har myndighet til å etablere.

§ 5-3 Utfyllende bestemmelser

NOKUT kan i forskrift gi utfyllende bestemmelser om fellesgrader.

Merknader:

Det foreslås at NOKUT kan fastsette forskrift med utfyllende bestemmelser om fellesgrader.

Kap. 6. Godskriving og godkjenning av utdanning fra utenlandsk høyere utdanningsinstitusjon eller norsk institusjon som ikke går inn under lov om universiteter og høyskoler

§ 6-1 Generell godkjenning som likestilt med norsk høyere utdanning

(1)

NOKUT avgjør søknader fra enkeltpersoner om generell godkjenning av utdanning fra utenlandsk høyere utdanningsinstitusjon eller norsk institusjon som ikke går inn under lov om universiteter og høyskoler. Godkjenningen skal angi en generell uttelling i studiepoeng i forhold til grader og yrkesutdanninger som gis med hjemmel i nevnte lov § 3-2, og om utdanningen i nivå og omfang tilsvarer norsk grad eller utdanning.

(2)

Søknad om generell godkjenning skal inneholde bekreftede dokumenter fra den aktuelle utdanningsinstitusjon eller offentlig attesterte kopier av slik dokumentasjon. NOKUT kan gi nærmere retningslinjer for krav til søknad og dokumentasjon.

(3)

Ved generell godkjenning av utenlandsk utdanning skal NOKUT påse at utdanningen det søkes godkjenning for, er akkreditert eller offentlig godkjent som høyere utdanning i det aktuelle land.

(4)

NOKUT skal sørge for at vedtak om generell godkjenning gjøres offentlig tilgjengelig.

(5)

NOKUT skal følge opp at norske interesser og forpliktelser etter internasjonale avtaler om godkjenning og informasjon om høyere utdanning ivaretas. NOKUT kan få nasjonale oppgaver på dette området.

Merknader:

Bestemmelsene viderefører gjeldende forskrift § 12 med noen justeringer.

Gjeldende bestemmelse i § 12 nr. 4 foreslås strøket. Det heter her at generell godkjenning kan gis for en bestemt tid og at NOKUT kan trekke tilbake godkjenninger når en finner at utdanningen ikke lenger er jevngod med norsk høyere utdanning, videre at det i slike tilfeller skal etableres rimelige overgangsordninger. Generell godkjenning som det her er snakk om, gjelder kun enkeltpersoners utdanning, jf. ny lov om universiteter og høyskoler § 3-4 annet ledd. Hvis det skjer endringer ved en gitt institusjon som tilsier at utdanning herfra ikke lenger kan godkjennes i det norske systemet, vil dette få konsekvenser for personer som tar utdanning ved samme lærested på et senere tidspunkt. Men personer som tok sin utdanning ved institusjonen før disse endringene trådte i kraft, vil fremdeles kunne få godkjent sin utdanning, uansett når de søker.

Første ledd:

Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende forskrift § 12 nr. 1. Det er nå presisert at NOKUT avgjør søknader fra enkeltpersoner om generell godkjenning av utdanning fra utenlandsk institusjon eller norsk institusjon som ikke går inn under lov om universiteter og høyskoler, jf. ny lov § 3-4 annet ledd.

NOKUTs generelle godkjenning vil være retningsgivende ved institusjonenes behandling av søknader om godkjenning som faglig jevngod med grad eller utdanning som gis ved den enkelte institusjon etter loven § 3-4 tredje ledd.

Annet ledd:

Bestemmelsen viderefører gjeldende forskrift § 12 nr. 2.

Tredje ledd:

Bestemmelsen er en justert videreføring av gjeldende forskrift § 12 nr. 3. Det foreslås å stryke gjeldende bestemmelse om at NOKUT i unntakstilfeller kan dispensere fra kravet om at utdanning som søkes godkjent, skal være godkjent som høyere utdanning i det aktuelle land. Dersom en utdanning ikke er akkreditert eller offentlig godkjent som

høyere utdanning i utdanningslandet selv, bør det heller ikke gis slik godkjenning i Norge.

Fjerde ledd:

Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende forskrift § 12 nr. 5. Se også merknader til denne forskrift § 6-2.

Femte ledd:

Bestemmelsen viderefører gjeldende forskrift § 12 nr. 6.

§ 6-2 Godkjenning av utenlandsk utdanning som faglig jevngod med grad eller utdanning som gis ved akkreditert institusjon under lov om universiteter og høyskoler - rapportering

Institusjon som etter lov om universiteter og høyskoler § 3-4 tredje ledd har myndighet til selv å godkjenne enkeltpersoners utenlandske utdanning som faglig jevngod med grad eller utdanning institusjonen selv gir, skal rapportere om sine avgjørelser til NOKUT.

Merknader:

Bestemmelsen er en justert videreføring av gjeldende forskrift § 13 nr. 1.

NOKUT har ansvar for kvalitetssikring, brukeradministrasjon og oppdatering av den nasjonale databasen for godkjenning av utenlandsk utdanning (NAG). Institusjonene skal her legge inn sine vedtak i hver enkelt sak. Databasen er foreløpig bare tilgjengelig for godkjente brukere ved institusjonene, men det vil også komme en offentlig tilgjengelig versjon.

Institusjon som er akkreditert som høyskole, vitenskapelig høyskole eller universitet har myndighet til selv å godkjenne enkeltpersoners høyere utdanning fra utenlandsk institusjon eller norsk institusjon som ikke går inn under lov om universiteter og høyskoler, som faglig jevngod med utdanning som institusjonen selv tilbyr, jf. ny lov § 3-4 tredje ledd. Godkjenning som faglig jevngod gir også rett til bruk av tilsvarende tittel. Institusjon som gir akkrediterte studietilbud, men som ikke har institusjonsakkreditering, har ikke slik godkjenningsmyndighet, jf. Ot.prp. nr. 79 (2003-2004), kap. 4.4.4. Fordi disse bestemmelsene nå fremgår av loven, foreslås de strøket i denne forskrift.

Gjeldende forskrift § 13 nr. 2 har bestemmelser om fritak for eksamen eller prøve ved private høyskoler. Disse bestemmelsene er nå innarbeidet i ny lov om universiteter og høyskoler § 3-5 og foreslås derfor strøket i forskriften. Institusjon under loven avgjør selv søknader om fritak for eksamen eller prøve, og det stilles ikke krav om at institusjonen skal være akkreditert som høyskole, vitenskapelig høyskole eller universitet, jf. Ot.prp. nr. 79 (2003-2004), kap. 4.4.4. I forhold til gjeldende ordning innebærer dette en

utvidelse av myndighetsområdet til private høyskoler som gir akkrediterte studietilbud, men som ikke har institusjonsakkreditering.

Kap. 7 Klage

§ 7-1 Klagenemnd

(1)

Departementet oppnevner klagenemnd som avgjør klager over vedtak fattet av NOKUT.

(2)

Klagenemnda skal ha 5 medlemmer med personlige varamedlemmer. Ett medlem skal være student. Leder og varamedlem for leder skal fylle de lovbestemte krav for lagdommere.

(3)

Leder skal ikke være ansatt eller medlem av styre ved institusjon som går inn under lov om universiteter og høyskoler.

Merknader:

Bestemmelsene er en videreføring av gjeldende forskrift § 14.

§ 7-2 Klagenemndas avgjørelse

(1)

Klagenemnda er vedtaksfør når lederen, eller varamedlem for leder, og tre andre medlemmer er til stede. Ved stemmelikhet er lederens stemme avgjørende.

(2)

Klagenemndas vedtak kan ikke påklages.

Merknader:

Bestemmelsene er en videreføring av gjeldende forskrift § 15.

Kap. 8 Sluttbestemmelser

§ 8-1 Overgangsbestemmelser

(1)

Institusjoner som etter lov av 11. juli 1986 nr. 53 om private høyskoler ikke var pålagt å ha et tilfredsstillende system for kvalitetssikring, skal innen 1 år fra denne forskrift trer i kraft, ha utviklet dette.

(2)

Innen 5 år etter at denne forskrift trer i kraft, skal alle universiteter og høyskoler ha vært gjenstand for evaluering av kvalitetssikringssystemet, jf. § 3-2.

Merknader:

Første ledd:

Statlige universiteter og høyskoler og private institusjoner med institusjonsakkreditering skal etter gjeldende lovverk ha et tilfredsstillende kvalitetssikringssystem, jf. uh-loven § 2 nr. 8 og privathøyskoleloven § 10a tredje ledd. For private høyskoler som gir akkrediterte studietilbud, men som ikke har institusjonsakkreditering, er dette imidlertid ikke et krav etter gjeldende privathøyskolelov.

Etter ny lov om universiteter og høyskoler § 1-6 skal alle universiteter og høyskoler ha et tilfredsstillende system for kvalitetssikring. Dette betyr at også private høyskoler uten institusjonsakkreditering må utvikle dette. I likhet med det som ble gjort da den gjeldende forskriften trådte i kraft 2. januar 2003, foreslås det også i ny forskrift at de institusjonene dette gjelder, får ett år på seg til å utvikle et tilfredsstillende kvalitetssikringssystem.

Annet ledd:

Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende forskrift § 16 nr. 2.

§ 8-2 Endringer i andre forskrifter

Forskrift av 2. januar 2003 nr. 4 om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler og lov om private høyskoler oppheves.

Merknader:

Ved ikrafttredelse av den nye forskriften oppheves gjeldende forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning.

§ 8-3 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft ---.

Merknader:

Departementet tar sikte på at forskriften kan tre i kraft når den nye loven trer i kraft.